

Svetový deň srdca v súhre vedy a umenia

29.9.2026 - | SAV

O zdraví srdca sa dá hovoriť rôznymi spôsobmi. Prostredníctvom vedy a vzdelávania, ale aj umenia, verejného priestoru či detskej fantázie. Práve na tejto myšlienke je postavená kampaň Srdce v umení, venovaná Svetovému dňu srdca 2026. Počas septembra priniesla viacero aktivít, ktoré prepájali tému srdca, zdravia, tvorivosti a prevencie a symbolicky vyvrcholia práve 29. septembra - na Svetový deň srdca benefičnou vernisážou Srdce v umení v Galérii DOT. v Jurkovičovej teplárni v Bratislave. Výstavu diel umelcov, ktorí tému srdca spracovali vlastným umeleckým pohľadom, budú záujemcovia .

navštíviť do konca mesiaca

V priestoroch galérie sú predstavené diela umelcov, ktorí tému srdca spracovali vlastným umeleckým pohľadom. Srdce sa tak objavuje nielen ako orgán a predmet vedeckého poznania, ale aj ako zdroj inšpirácie a symbol, ktorý v sebe nesie množstvo osobných a spoločenských významov.

Vernisáž prirodzene uzatvára líniu aktivít, ktoré počas septembra prinášali tému srdca do rôznych prostredí a oslovovali rôzne generácie - od detskej tvorby a vzdelávania cez verejný priestor až po súčasné umenie.

Okrem vernisáže priniesla kampaň aj iné aktivity. Na realizácii viacerých z nich sa priamo podieľal aj Ústav pre výskum srdca Centra experimentálnej medicíny SAV, v. v. i., a Pracovná skupina Experimentálnej kardiológie SKS v spolupráci so Slovenskou kardiologickou spoločnosťou a OZ Preveda. Pri príležitosti Svetového dňa srdca by sme radi priblížili niektoré z nich:

Srdce očami detí: keď sa zdravie stretáva s detskou tvorivosťou

Ako vyzerá zdravé srdce očami detí? Je plné pohybu, radosti, priateľstva, rodiny, ale aj predstáv o tom, čo mu prospieva. Výtvarno-vzdelávací projekt Srdce očami detí prepojil detskú tvorivosť s témou zdravia a prevencie srdcovo-cievnych ochorení.

Srdce poznajú deti od útleho veku ako jeden z najvýraznejších symbolov. Vedia, že bije a že bez neho nemôžeme žiť, zároveň ho však spájajú s láskou, priateľstvom, radosťou či pomocou druhým. Práve toto prirodzené spojenie využil projekt Srdce očami detí, ktorý im tému zdravia priblížil spôsobom, ktorý je im blízky - prostredníctvom výtvarnej tvorby.

Do projektu sa zapojili žiaci základných škôl z rôznych častí Slovenska. Svoje predstavy vyjadrili kresbou, maľbou, kolážou či ďalšími výtvarnými technikami. Jednotlivé témy ich viedli k premýšľaniu o tom, čo znamená zdravé srdce, prečo sú dôležité pohyb a zdravý životný štýl, ale aj o význame pozitívnych emócií a medziludských vzťahov.

Prevencia sa nezačína až v dospelosti

Jednou z hlavných myšlienok projektu bolo pripomenúť, že vzťah k vlastnému zdraviu sa formuje už v detstve. *„Deti nechceme zahltiť medicínskymi poučkami. Chceme, aby o srdci premýšľali spôsobom, ktorý je im prirodzený - cez vlastnú skúsenosť, fantáziu a tvorbu. Ak si už v detstve vytvoria spojenie medzi srdcom, pohybom, zdravím a tým, ako žijeme, je to veľmi dobrý základ pre budúcnosť,“* vysvetľuje Miroslav Ferko, jeden z organizátorov projektu.

Výsledkom je pestrá kolekcia diel, v ktorej sa srdce objavuje ako biologický orgán, ale aj ako symbol života, emócií a vzájomnej pomoci. Diela zároveň ukazujú, že deti dokážu tému zdravia interpretovať veľmi osobito a často prekvapivo.

Všetky práce, ktoré v rámci projektu vznikli, si môže verejnosť pozrieť v online galérii na portáli www.preveda.sk/umelecke-diel. Symbolicky práve pri príležitosti Svetového dňa srdca boli predstavené najlepšie práce, ktorých autori budú za svoju tvorbu ocenení.

Realizáciu projektu a ocenenie detskej tvorby podporili aj partneri ARTMIE, Hedin Automotive, ZEISS, BIOTIKA, Merck a Kakaw Co., ktorým patrí poďakovanie za podporu vzdelávacích a popularizačných aktivít.

Srdce v uliciach Bratislavy

Téma srdca však počas septembra nezostala iba v školách či online galérii. Prostredníctvom ďalších aktivít kampane Srdce v umení sa preniesla aj priamo do verejného priestoru Bratislavy.

Umelecké motívy venované srdcu sa objavili na citylightových plochách v uliciach mesta, a tému vedy, zdravia a prevencie tak priniesli netradičnou formou do každodenného života Bratislavy.

Na výtvarnej podobe tejto časti kampane sme spolupracovali s talentovanou autorkou Sarou Surrano, študentkou Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Počas spoločných rozhovorov sme jej približovali tému srdca z pohľadu vedy, zdravia a prevencie. Tieto podnety následne pretavila do autorských diel vytvorených pre citylightovú prezentáciu a vernisáž Srdce v umení.

Veda a umenie sa tak stretli už pri samotnom vzniku diel – odborný pohľad na srdce sa stal jedným z podnetov pre umelecké spracovanie témy a jej následné prenesenie do verejného priestoru.

Jedna téma, rôzne pohľady

Spoločným menovateľom všetkých týchto aktivít zostáva srdce – nielen ako životne dôležitý orgán, ale aj ako téma, prostredníctvom ktorej možno hovoriť o zdraví, prevencii a zodpovednosti za vlastné zdravie spôsobom blízkym rôznym skupinám ľudí.

Svetový deň srdca si každoročne pripomíname 29. septembra. Tohtoročné aktivity ukazujú, že cesta k zdravému srdcu sa môže začať oveľa skôr – prvým rozhovorom o zdraví, pohybom, dobrým návykom alebo pokojne aj jednou detskou kresbou. A že veda, vzdelávanie a umenie môžu pri tejto téme hovoriť spoločným jazykom.

Viac informácií o kampani a galéria diel: www.preveda.sk/srdce-v-umeni a www.preveda.sk/umelecke-diel

Kontakt: srdcevumeni@gmail.com

Spracovali: M. Ferko, N. Andelová, T. Egan Beňová, L. Paulis, CEM SAV v. v. i. / Pracovná skupina Experimentálnej kardiológie SKS

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13929&source_no=20